

Lokaal opleidingsplan

***Specialisme
ouderengeneeskunde
opleiding Leiden
(SOOL)***

Oktober 2018

Inhoud

Inleiding	3
Historie	3
Wat SOOL anders maakt	3
Inrichting van de opleiding	4
Betrokken organisaties	4
Praktische zaken rondom de opleiding.....	5
Voor start opleiding	5
Belangrijke documenten van de opleiding	5
Verkorting of verlenging van de opleiding.....	6
Verplichte literatuur.....	6
Zelfstudie	6
E-portfolio	6
Feiten en cijfers.....	7
Werkbelasting	7
Arbocontactpersoon	7
Ziek- en herstelmelding	7
Terugkomdagen	7
Zwangerschap	8
Vakantie	8
Deeltijd	8
Herintreden.....	8
Integriteit, vertrouwenspersonen en klachtenbemiddeling.....	9
Opleidingsovereenkomst	9
Onderbreking van de opleiding	10
Geschillen.....	10
Toegang tot bibliotheek.....	10
Beëindigen van de opleiding.....	10
Cursorisch onderwijs.....	11
Algemene schets onderwijs	11
Begeleiding van aios.....	11
Blackboard	11
Relatie onderwijs en praktijk	11
Uitleg specifieke onderwijsonderdelen	12
STARTclass	13
Kennistoets	13
VPC	13
Praktijkopleiding.....	14
Algemene schets praktijkopleiding	14
Individueel opleidingsschema (IOS)	14
Leeractiviteiten in praktijk	14
Overdracht tussen opleiders.....	15
Evaluatie van opleiders	15

Toetsen en beoordelen.....	16
Toetsing.....	16
Educatieve beoordeling	16
Selectieve beoordeling.....	16
Extra begeleidingstraject (EBT)	17

Dit opleidingsplan is geldend voor alle aios die in opleiding zijn vanaf 1 mei 2016.

De meest recente en geldende versie van dit lokaal opleidingsplan is beschikbaar via de website van het LUMC.

Inleiding

Het voorliggende opleidingsplan beschrijft de vervolgopleiding Specialisme Ouderengeneeskunde Opleiding Leiden (SOOL) van het LUMC. De inhoud is afgestemd op het Landelijk Opleidingsplan van 1 mei 2016, dat het resultaat is van het Project Modernisering Opleiding Ouderengeneeskunde (PMO2) en op de missie van ons opleidingsinstituut:

SOOL – Specialisme Ouderengeneeskunde Opleiding Leiden – wil de beste specialisten ouderengeneeskunde opleiden om zo de zorg voor ouderen te blijven verbeteren. Specialist die met open armen worden ontvangen bij zorgorganisaties.

Historie

De verpleeghuisgeneeskunde is sinds 1990 een erkend medisch specialisme. Acht jaar na aanvang van de Amsterdamse verpleeghuisartsenopleiding en twee jaar na de Nijmeegse opleiding startte op 1 september 1997 ook in Leiden de opleiding voor verpleeghuisartsen. Aanvankelijk was dit een tweejarige opleiding. In 2007 werd de opleiding landelijk vernieuwd en verlengd tot drie jaar. Met de oprichting van SOON (Samenwerkende Opleidingen tot specialist Ouderengeneeskunde Nederland) werd in 2009 een volgende en buitengewoon belangrijke kwaliteitsslag gemaakt. In gezamenlijkheid werd in hetzelfde jaar een landelijk opleidingsplan geformuleerd met te behalen competenties. In 2009 werd formeel ook een naamsverandering van het specialisme van kracht: verpleeghuisgeneeskunde werd specialisme ouderengeneeskunde en de verpleeghuisarts ging specialist ouderengeneeskunde heten.

Wat SOOL anders maakt

De vervolgopleiding Specialisme Ouderengeneeskunde Opleiding Leiden (SOOL) maakt samen met de vervolgopleiding huisartsgeneeskunde deel uit van de afdeling Public Health en Eerstelijns Geneeskunde (PHEG) van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) die naast genoemde vervolgopleidingen ook de disciplines Sociale Geneeskunde en Medische Antropologie omvat. Onze opleiding heeft het voorrecht zich in Leiden ingebed te weten in een academische omgeving waar de ouderengeneeskunde een belangrijk aandachtsgebied is: de afdeling PHEG kent als een van twee hoofdonderzoeksprogramma's 'Primary Care Geriatrics' (PCG) dat ouderenonderzoek buiten het ziekenhuis bevat. Hier gaan onderzoek in de eerste lijn en in zorginstellingen hand in hand, aangestuurd door onze eigen hoogleraar specialisme ouderengeneeskunde prof. dr. Wilco Achterberg en huisarts/onderzoeker prof. dr. Jacobijn Gussekloo. De opleiding huisartsgeneeskunde van PHEG is het enige huisartsinstituut in Nederland dat een onderzoekshoogleraar met de expertise ouderengeneeskunde huisvest (prof. dr. Jacobijn Gussekloo). Ook vormt de afdeling PHEG van het LUMC de spil van Het Universitair Netwerk voor de Care sector Zuid-Holland (UNC-ZH) dat wetenschappelijk onderzoek in de langdurige (ouderen)zorg entameert en initieert. Passend bij de uitgesproken aandacht voor de ouderengeneeskunde in Leiden zijn ook het Extramuraal Leids Academisch Netwerk – Academische werkplaats voor Geriatrie in de Eerste lijn (ELAN-AGE) en de door PHEG verzorgde landelijke kaderopleidingen ouderengeneeskunde voor huisartsen en specialisten ouderengeneeskunde in de eerste lijn. Het LUMC heeft 'Ageing' als profileringsgebied en Leiden kent natuurlijk ook het kennisinstituut 'Leyden Academy on Vitality and Ageing'. Zou het toeval zijn dat juist aan de oudste universiteit van Nederland (opgericht in 1575) de aandacht voor ouderengeneeskunde een zodanig prominente plaats inneemt dat wie in Nederland aan ouderengeneeskunde denkt, eigenlijk gelijk aan Leiden denkt?

Wie voor Specialisme Ouderengeneeskunde Opleiding Leiden (SOOL) kiest, kiest er dan ook voor zich te bekwamen in de ouderengeneeskunde bij een kritisch en bevoegen opleidingsinstituut dat toonaangevend en vernieuwend wil zijn, in een omgeving met uitgelezen kansen op goede

multidisciplinaire (ook internationale) samenwerking op het gebied van ontwikkeling en profilering van de ouderenzorg en hoogstaand ouderengeneeskundig onderzoek.

In Leiden wordt de lat hoog gelegd. Wij vragen veel van de aios en omgekeerd mag de aios veel van ons vragen en verwachten. Wij willen een nieuwe generatie representatieve specialisten ouderengeneeskunde opleiden die het vak kan versterken en die de nieuwe uitdagingen waar de maatschappij voor staat aanpakt. Wij noemen dit de specialist ouderengeneeskunde 2.0.

Speerpunten van de Leidse opleiding tot specialist ouderengeneeskunde:

- geriatrische revalidatie
- ketenzorg en multidisciplinaire samenwerking in de eerste lijn
- wetenschappelijk onderzoek met stimulering promotietrajecten
- talentontwikkeling excellente aios
- beleid, organisatie en management
- interprofessioneel opleiden

Inrichting van de opleiding

Er zijn vijf uitgangspunten voor de driejarige opleiding tot specialist ouderengeneeskunde: de beroepspraktijk, het competentiegericht leren en opleiden, de kenmerkende beroepssituaties en beroepsactiviteiten, een krachtige leeromgeving en de eigen verantwoordelijkheid van de aios voor het leerproces.

Karakteristiek voor de opleiding is dat werken en leren onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, het is een duaal leertraject. De aios worden werkend opgeleid in de praktijk. Naast het werken in de praktijk zijn onderwijsdagen en zelfstudie onderdeel van de opleiding. De opleidingsdoelen zullen door de aios dan ook behaald worden in de wisselwerking tussen leren in de praktijk en leren op de onderwijsdagen, waarbij de onderwijsdagen zoveel mogelijk aansluiten op de leerervaringen in de praktijk. De indeling van de praktijkperioden en stages wordt individueel vastgesteld, aan de hand van leerdoelen en eventuele vrijstellingen. Aan welke leerdoelen, kenmerkende beroepssituaties en beroepsactiviteiten aandacht besteed moet worden in welke fase van de opleiding, staat beschreven in het landelijk opleidingsplan. Hoe dat gerealiseerd kan worden, staat beschreven in het lokaal opleidingsplan. Daarbij ligt de regie voor het realiseren van leerdoelen bij de aios. Dit maakt het mogelijk om beter aan te sluiten bij de beroepspraktijk of stage waarin de aios op dat moment werkzaam is. De aios is verantwoordelijk voor de eigen opleiding en wordt daarin bijgestaan door een mentor en (stage)opleider. Het is ook mogelijk de opleiding te combineren met wetenschappelijk onderzoek als arts in opleiding tot onderzoeker (aioto). In de desbetreffende hoofdstukken van dit lokale opleidingsplan worden de verschillende onderdelen van de opleiding nader toegelicht. Een kort overzicht van de uitgangspunten van de opleiding staat in het landelijke opleidingsplan (pagina 18-22).

Betrokken organisaties

Bij de opleiding zijn verschillende organisaties betrokken, hieronder een overzicht:

- [SOON](#): Stichting Samenwerkende Opleidingen tot specialist Ouderengeneeskunde Nederland.
- [SBOH](#): Stichting Beroepsopleiding Huisartsen. Werkgever voor artsen in opleiding tot specialist ouderengeneeskunde.
- [RGS](#): Registratiecommissie Geneeskundig Specialismen.
- [CGS](#): College voor Geneeskundig specialismen.
- [Verenso](#): Beroepsvereniging van specialisten ouderengeneeskunde.
- [Vason](#): Vereniging van en door aios specialisme ouderengeneeskunde Nederland.
- [SOOL](#), [Gerion](#) en [VOSON](#): de drie opleidingsinstituten tot specialist ouderengeneeskunde in Nederland.

Praktische zaken rondom de opleiding

Voor start opleiding

Voordat een aios kan starten met de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde, moet een aantal praktische zaken geregeld zijn.

- Als eerste is er een positief advies van de selectiecommissie. De aios is, onder voorbehoud van het vinden van een opleidingsplaats, toegelaten tot de opleiding. Als er problemen zijn met het vinden van een geschikte opleidingsplaats, kan opleidingscoördinator Saskia van Eck benaderd worden.
- Als tweede moeten zowel het opleidingshuis als de opleider beschikken over een actuele erkenning van de RGS. Ook dient de aios bij aanvang van de opleiding ingeschreven te staan in het opleidingsregister van de RGS. Dit kan de aios regelen via '[Mijn RGS](#)'. Als de aios voor aanvang van de opleiding nog geen bericht van de RGS ontvangen heeft, kan deze contact opnemen met het secretariaat van de opleiding.
- Als derde sluit de aios, naast de opleidingsovereenkomst met het opleidingsinstituut, voor de periode van de opleiding een arbeidsovereenkomst met de SBOH. Indien er geen arbeidsovereenkomst met de SBOH gesloten kan worden, zijn de kosten van de opleiding voor de aios.
- Als laatste is het mogelijk om vrijstellingen aan te vragen als er sprake is van eerder verworven competenties. Een aios die hiervan gebruik wil maken, kan een vrijstellingsverzoek indienen bij het hoofd van de opleiding via het e-portfolio tot uiterlijk één maand voor de start van de opleiding. Meer informatie hierover vind je op de website van [SOON](#).

Belangrijke documenten van de opleiding

De opleiding tot specialist ouderengeneeskunde is ingebed in de regelgeving. Daarnaast zijn er verscheidene landelijke en lokale afspraken. Hieronder staat een overzicht van de belangrijkste regelgeving voor de opleiding.

- [Kaderbesluit CHVG](#)
- [Besluit ouderengeneeskunde](#)
- [Landelijk opleidingsplan](#)
- [Vrijstellingsregeling en procedure Verkorting opleiding](#)
- [Landelijke toetsplan en toetsboek](#)
- [Lokaal opleidingsplan \(huidig document\)](#)
- [Instituutsreglement](#)
- [Verplichte literatuur](#)
- [CAO SBOH](#)
- [Kwaliteitsvoorwaarden leeromgevingen](#)
- Leerwerkplannen: te raadplegen via [Blackboard](#)/SOOL Algemene informatie/Praktijkopleiding/Leerwerkplannen
- Individueel opleidingsschema (IOS): een concept wordt gemaakt voorafgaand aan de opleiding. Dit kan in overleg met de opleidingscoördinator bijgesteld worden tijdens de opleiding.
- Het individueel opleidingsplan (IOP): dit maakt de aios tijdens de opleiding na de assessmentperiode, in overleg met de mentor en de opleider. Dit plan maakt het mogelijk om een opleidingstraject aan te bieden passend bij de wensen, talenten en ontwikkelingsmogelijkheden van de individuele aios.

Verkorting of verlenging van de opleiding

Verlenging van de opleiding

De opleiding kan – op voorstel van het hoofd en na goedkeuring van de RGS – maximaal zes maanden worden verlengd. Bij verlenging van de opleiding vindt automatisch aanpassing van het opleidingsschema plaats. Tot verlenging kan besloten worden als de aios één of meerdere vaardigheden van het specialisme onvoldoende beheerst. Het moet dan gaan om vaardigheden die in een korte periode kunnen worden geleerd. Om die reden is de termijn van verlenging aan een maximum van zes maanden gebonden. De verlenging van de opleiding is geen recht van de aios. Het hoofd dient een eventueel voorstel tot verlenging voor te leggen aan de RGS.

Verkorting van de opleiding

Als alle gevraagde competenties verworven zijn om op verantwoorde wijze, volledig zelfstandig, conform de professionele standaard, te functioneren als specialist ouderengeneeskunde, kan de aios verkorting van de opleiding aanvragen bij het hoofd. Hoe dit in zijn werk gaat, is opgenomen in de [procedure Verkorting opleiding](#) van SOON.

Verplichte literatuur

Tijdens de opleiding wordt er gebruikgemaakt van landelijk afgesproken [verplichte literatuur](#). Niet alle verplichte literatuur komt aan bod tijdens het cursorisch onderwijs. Er wordt vanuit gegaan dat de aios deze literatuur raadpleegt tijdens de praktijk of zelfstudie. Aan het einde van de opleiding wordt de genoemde literatuur als bekend verondersteld. Tijdens de opleiding zal dit getoetst worden in onder andere de kennistoets.

Het nadeel van schriftelijke literatuur is dat deze achterhaald kan raken. Om aios ook continu up-to-date kennis aan te bieden, is voor hen een abonnement bij CME-online afgesloten. Een deel van de e-learning van CME-online is opgenomen in het onderwijs, bijvoorbeeld als voorbereiding. Maar een aios kan ook in het kader van zelfstudie gebruikmaken van deze scholingen.

Zelfstudie

De opleiding bestaat uit drie onderdelen: de praktijk, het cursorisch onderwijs en zelfstudie. De aios wordt geacht om gemiddeld 6 uur per week aan zelfstudie te besteden, bovenop de werkweek van 38 uur.

E-portfolio

De term [e-portfolio](#) staat voor een digitaal elektronisch portfolio, waarvoor elke aios voor aanvang van de opleiding een account krijgt. Het e-portfolio is opgebouwd uit een aantal formulieren voor het vastleggen van de toets- en feedbackmomenten, samenhangend met de opleidingsperiodes en stages die de aios doorloopt en met ruimte voor eigen documenten, zoals presentaties, reflecties en publicaties. Het e-portfolio geeft op gestructureerde wijze informatie over hoe de aios zich in een bepaalde periode heeft ontwikkeld. Ook bevat het e-portfolio beoordelingsformulieren voor zowel de educatieve als de selectieve beoordelingen van de (stage)opleider en de mentor en wordt het mede gebruikt voor informatieoverdracht betreffende het beloop van de opleiding tussen de verschillende (stage)opleiders.

De aios is als enige bevoegd voor het toevoegen van documenten en daarmee dus ook verantwoordelijk voor het vullen van het e-portfolio. De aios nodigt vanuit het e-portfolio de (stage)opleider, de mentor en anderen via e-mail uit om een digitaal feedback-, toets- of beoordelingsformulier in te vullen. Het ingevulde formulier wordt opgeslagen in het e-portfolio.

Daarnaast is de aios verplicht om de (stage)opleider, de mentor en eventueel anderen toegang te geven tot het e-portfolio voor een bepaalde periode, zodat deze de aios mede op basis van de informatie vanuit het e-portfolio kunnen beoordelen.

Feiten en cijfers

- De opleiding duurt in totaal drie jaar bij een voltijds aanstelling (38 uur per week) en als geen vrijstelling of verkorting van de opleiding is toegekend.
- Een voltijd aios werkt (gemiddeld) per week 31,5 uur in de praktijk en volgt 6,5 uur cursorisch onderwijs (over het algemeen op donderdag, soms op vrijdagen). Daarbovenop komt ongeveer zes uur zelfstudie per week.
- Leiden heeft 46 opleidingsplaatsen per jaar beschikbaar.
- Er zijn op dit moment ongeveer 80 aios in opleiding, waarvan een groot deel parttimers.
- De opleiding werkt structureel samen met 55 opleidingshuizen voor somatiek/PG in Zuid-Holland en Zeeland, 17 GRZ-opleidingshuizen, 12 ambulante stageplekken en 12 ziekenhuisstageplekken.

Werkbelasting

Uit onderzoek blijkt dat de belasting van de opleiding bij aanvang vaak onderschat wordt door aios. Een medisch specialistische vervolgopleiding is per definitie zwaar, zwaarder dan een reguliere betrekking als arts bij een instelling. De aios is in opleiding, daarbij horen de opleidingsactiviteiten en -verplichtingen, zoals onderwijs, zelfstudie, toetsen en beoordelingen. Daarnaast vindt een groot deel van het leren in de praktijk plaats en heeft de aios te maken met intensieve patiëntenzorg, die niet zelden plaatsvindt in een context van formatiekrapte. De combinatie van genoemde werkzaamheden maakt dat overwerken en uiteindelijk overbelasting een serieus te nemen risico vormt. Tijdmanagement, tijdig plannen, goede afspraken met de opleider en het bewaken van de eigen grenzen kunnen – evenals speciaal daartoe door de SBOH aangeboden trainingen (zoals de PIT-STOP) – helpen om overbelasting te voorkomen.

Arbocontactpersoon

Voor zaken zoals arbeidsduuraanpassing, langdurige ziekte en re-integratie kunnen aios contact opnemen met Arbo-contactpersoon Bahiya Motia.

Ziek- en herstelmelding

De aios meldt op de ochtend van de eerste verzuimdag voor 8.30 uur zijn of haar afwezigheid bij de SBOH met behulp van de online [ziekteverzuimmelder](#). De aios ontvangt op het bij de SBOH bekende e-mailadres een bevestiging van de melding. Het opleidingsinstituut en de opleider ontvangen een verkorte bevestiging van de melding, waarbij alleen het aantal uren van de ziekmelding en de vermoedelijke duur van het verzuim wordt doorgegeven. De aios geeft op de ochtend van de eerste verzuimdag ook zelf de ziekmelding door aan de (stage)opleider. Daarnaast geeft de aios op de ochtend van de eerste verzuimdag tussen 8.00 en 8.30 uur zelf de ziekmelding door aan het opleidingsinstituut (mentor en secretariaat via 071-5268427), als er sprake is van een terugkomdag die door de aios niet bijgewoond kan worden. Gedeeltelijke herstelmeldingen gaan ook via de ziekteverzuimmelder van het SBOH.

In het [verzuimprotocol](#) van de SBOH zijn de rechten en plichten van betrokkenen op het gebied van verzuim (preventie, begeleiding en re-integratie) beschreven.

Terugkomdagen

De terugkomdagen (onderwijsdagen) zijn een verplicht onderdeel van de opleiding. Deze dagen starten om 9.00 uur en eindigen om 16.30 uur, met een middagpauze. Op [Blackboard](#) en de prikborden in de foyer staan de roosters van de terugkomdagen. Op Blackboard staan tevens de

inhoud van de onderwijsprogramma's en de voorbereidende opdrachten. Het is de verantwoordelijkheid van de groep aios om de onderwijsruimten na afloop netjes achter te laten (opruimen vuile kopjes, papieren, etc.).

Zwangerschap

Een aios meldt haar zwangerschap en de aanvang van het zwangerschaps- en bevallingsverlof niet alleen aan de SBOH, maar ook aan het opleidingsinstituut (bij de mentor en de opleidingscoördinator) en de opleider (of opleidingsinstelling). Samen met de aios zal op dat moment het IOS aangepast worden.

Let op: het is volgens de regeling Zwangerschaps- en bevallingsverlof verboden om te werken in de periode van 28 dagen (vier weken) voor de uitgerekende datum en 42 dagen (zes weken) na de bevalling. Onder dit verbod vallen ook onderwijsdagen of andere opleidingsactiviteiten.

Verdere informatie over de procedure bij zwangerschap is te vinden op de website van de SBOH, onder [Cao](#) en [Personeelsinformatie](#).

Vakantie

Het opnemen van vakantie-uren geschiedt in overleg met het opleidingsinstituut (mentor), de (stage)opleider en de opleidings- of stage-instelling. Ook dient de aios de vakantie altijd te melden bij het secretariaat van het instituut. Daarnaast geldt de landelijke [SOON Vakantieregeling](#).

Deeltijd

De opleiding is in principe voltijds, maar de aios kan de opleiding ook in deeltijd doen. Er zijn drie veelvoorkomende aanstellingsvarianten*:

- voltijd: 38 uur per week (praktijk 31,5 uur/terugkomdag 6,5 uur)
- deeltijd: 30,5 uur per week (praktijk 24 uur/terugkomdag 6,5 uur)
- deeltijd: 26,5 uur per week (praktijk 20 uur/terugkomdag 6,5 uur)

* Andere aanstellingsvarianten met een minimum van 50% van de voltijds aanstelling zijn bij uitzondering mogelijk in overleg met het hoofd van de opleiding.

Een verzoek om aanpassing van de arbeidsduur gaat via het SBOH-aanvraagformulier [Aanpassing arbeidsduur](#), in combinatie met een schriftelijke motivatie en dient te worden goedgekeurd door het hoofd van de opleiding. Het aanvraagformulier en de motivatie leveren aios aan bij het secretariaat van de opleiding. Het secretariaat zorgt ervoor dat het opleidingshoofd de aanvraag beoordeelt. Terugkoppeling over het besluit vindt plaats via een e-mail aan de aios met cc aan de RGS en de SBOH. De aanwezigheid in de praktijk stemt de aios altijd zelf af met (stage)opleider.

Er is een aantal opleidingsonderdelen dat uitsluitend voltijds kan worden gevolgd, namelijk:

- de introductiedagen aan het begin van de opleiding (twee dagen)
- de landelijke Verenso-dagen (twee dagen per jaar)
- deelname aan de jaarlijkse Boerhaavecursus 'Vorderingen in het specialisme ouderengeneeskunde' (één dag per jaar voor 2e- en 3e-jaars aios)
- de STARTclass in jaar 1 (drie dagen) en in jaar 2 (vijf dagen)
- de ziekenhuisstage (zes maanden)

Herintreden

Een specialist ouderengeneeskunde die niet meer werkzaam is binnen dit specialisme, zal na verloop van tijd de inschrijving in het register van specialisten ouderengeneeskunde en daarmee de titel van specialist ouderengeneeskunde verliezen. Door herintreding kan de arts opnieuw worden ingeschreven in het register. Hiervoor dient de arts een deel van de opleiding tot specialist

ouderengeneeskunde opnieuw te volgen. Omdat de arts al eerder is opgeleid tot specialist ouderengeneeskunde, wordt deze in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan een op de individuele situatie afgestemd scholingsprogramma. De samenstelling van het scholingsprogramma is afhankelijk van de kennis en ervaring van de arts. De duur van het programma bedraagt één jaar voltijds of evenredig langer in deeltijd. Deze periode kan op voorstel van het hoofd van de opleiding worden bekort of verlengd. Binnen het scholingsprogramma dient een arts tweehonderd uur cursorisch onderwijs te volgen. Bij meer of minder opleidingstijd is het cursorisch onderwijs naar rato verminderd respectievelijk vermeerderd. De kosten voor tweehonderd uur onderwijs bedragen twaalfduizend euro. Geïnteresseerde artsen melden zich in eerste instantie aan bij de RGS, die bepaalt of de arts in aanmerking komt voor herintreding. Hierna volgt een gesprek met het hoofd van de opleiding.

Integriteit, vertrouwenspersonen en klachtenbemiddeling

Integriteit, integer handelen en een integere organisatie zijn belangrijke voorwaarden voor het opleiden van goede specialisten ouderengeneeskunde. De opleiding doet dit vanuit betrouwbaarheid, openheid en betrokkenheid.

Onverhoopt kan er toch sprake zijn van een gevoel van onveiligheid, klachten of conflicten. Graag gaan we dan laagdrempelig in gesprek met een aios om tot een oplossing te komen, het liefst nog voordat er sprake is van een klacht of conflict. De mentor kan de aios hierbij helpen. Als de aios er met de persoon in kwestie – een medewerker van het instituut of een (stage)opleider – niet uitkomt, kan deze met de klacht bij het (waarnemend) hoofd terecht.

Als de aios dit moeilijk vindt of als het gesprek met het (waarnemend) hoofd niet tot een oplossing leidt, kan de aios gebruikmaken van de vertrouwenspersonen en klachtenbemiddeling van het LUMC. Het LUMC heeft verschillende vertrouwenspersonen voor verschillende situaties. Actuele informatie over vertrouwenspersonen en klachtenbemiddeling is te vinden op [Albinusnet](#), het intranet van het LUMC. Inloggen is mogelijk met het LUMC-account.

Klachten SBOH

Voor klachten die de dienstverlening van de SBOH betreffen, verwijzen we aios naar de [klachtenregeling](#) van de SBOH.

Klacht tegen aios

Het kan zijn dat er een klacht tegen een aios wordt ingediend. In dat geval wordt de aios geacht om zowel de klachtenprocedure van de stage- of opleidingsplaats te volgen als de opleider en mentor te informeren.

Structureel aandachtspunt: aios en stafleden uit dezelfde behandelvakgroep

De opleiding leidt aios op in de regio Zuid-Holland en Zeeland. Ook de stafleden van de opleiding komen veelal uit dezelfde regio. Het is daarom mogelijk dat een aios te maken krijgt met een staflid dat in dezelfde organisatie werkt. Vanuit de opleiding zijn we ons bewust dat dit risico's met zich meebrengt, zoals een onveilige situatie. Wij houden hier op twee manieren rekening mee: een aios krijgt geen collega uit het verpleeghuis als mentor en we zijn laagdrempelig beschikbaar als de aios toch een probleem ervaart met een staflid.

Opleidingsovereenkomst

Bij aanvang van de opleiding wordt er een opleidingsovereenkomst opgesteld tussen opleidingshoofd en aios. Daarnaast sluit de aios een arbeidsovereenkomst met de SBOH voor de duur van de opleiding. De arbeidsovereenkomst eindigt wanneer de opleidingsovereenkomst eindigt, normaliter aan het einde van de opleiding. Eerder beëindigen van de

opleidingsovereenkomst kan op initiatief van het hoofd van de opleiding bij onvoldoende functioneren van de aios of wanneer de opleiding meer dan één jaar onderbroken is. Daarnaast kan de opleidingsovereenkomst ook door de aios worden beëindigd als deze op eigen initiatief de opleiding stopt.

Onderbreking van de opleiding

Er is sprake van onderbreking van de opleiding als er tijdelijk geen opleiding wordt gevolgd. Dit onderbreken mag maximaal één jaar duren. Onderbreken kan omdat er soms geen geschikte (stage)opleider beschikbaar is, maar ook vanwege langdurige ziekte van de aios of re-integratie (<50%). Wanneer de opleiding meer dan tien dagen wordt onderbroken, vindt aanpassing van het opleidingsschema door de opleidingscoördinator plaats. De aios draagt zorg voor tijdige berichtgeving aan de RGS over wijziging van het opleidingsschema.

Geschillen

Op de [website](#) van KNMG is informatie te vinden over de geschillenprocedure en geschillencommissie. Wanneer een aios een geschil aanhangig maakt tegen het besluit van het opleidingshoofd om de opleiding van de aios (voortijdig) te beëindigen, eindigt de opleiding van de aios zodra de geschillencommissie de aios in het ongelijk heeft gesteld of zoveel eerder als de aios zich al dan niet na bemiddeling neerlegt bij het besluit van het opleidingshoofd.

Toegang tot bibliotheek

Voor iedere aios wordt een ULCN-account aangevraagd, waarmee toegang tot zowel [Blackboard](#) als de [Walaeus-/Pubmed-bibliotheek](#) verkregen kan worden. Er wordt voor iedere aios een useraccount aangevraagd, waarover zij bericht krijgen. De gebruikersnaam is een zogenoemd studentnummer, waarmee ingelogd kan worden.

Beëindigen van de opleiding

De opleiding kan succesvol of voortijdig afgerond worden. Bij een succesvolle beëindiging vindt uiterlijk drie maanden voor het einde van de opleiding de laatste selectieve beoordeling plaats. Daarbij geven zowel de mentor als de (stage)opleider advies aan het opleidingshoofd of de aios de opleiding mag afronden. Als het opleidingshoofd een positief voortgangsbesluit heeft genomen, kan de verklaring voltooiing opleiding aan de RGS worden afgegeven. Nadat de aios deze verklaring heeft gekregen, kan deze de RGS verzoeken om [inschrijving in het specialistenregister](#).

Cursorisch onderwijs

Algemene schets onderwijs

De driejarige opleiding tot specialist ouderengeneeskunde kent een indeling in verschillende modules, waarbij de basismodule het gehele eerste jaar bestrijkt. Hier wordt de basis gelegd voor verdere verdieping in het tweede en derde jaar.

In het cursorisch onderwijs komen de theoretische kaders aangevuld met praktijkvoorbeelden aan de orde. Een aios is verplicht om gedurende de opleiding 100 tot maximaal 130 dagen cursorisch onderwijs te volgen.

De wekelijkse terugkomdag kent in de basismodule de volgende opbouw:

9.00 – 10.00	Ervaringsronde: uitwisselen van ervaringen
10.15 – 12.30	Lesblok 1: onderwijsprogramma dat aansluit bij de praktijkopleiding van de aios
12.30 – 13.15	Lunch
13.15 – 13.45	Wetenschappelijk onderwijs: kritisch lezen of referaat
14.00 – 16.30	Lesblok 2: onderwijsprogramma dat aansluit bij de praktijkopleiding van de aios

Na het eerste jaar volgen in de verdiepingsfase modules met de thema's Ziekenhuis, Palliatieve zorg, Geriatrische revalidatiezorg, Ambulante psychogeriatrische zorg en Consultatievaardigheden in de eerste lijn. Daarnaast zijn er landelijke keuzedagen Somatiek en Psychogeriatric, waarvan iedere aios er minimaal vier moet volgen tijdens de verdiepingsfase en wordt de keuzemodule Leiderschap en organisatie aangeboden. Bij de modules Ziekenhuis, Palliatieve zorg en Ambulante psychogeriatrische zorg wordt een deel van het onderwijs landelijk georganiseerd. Het onderwijs daarvoor moet dan soms ook op een andere locatie of andere dag gevolgd worden (vaak op vrijdag). Naast de moduledagen is er lijnonderwijs, waarin relevante onderwerpen worden behandeld die niet specifiek onder één module vallen.

Buiten de terugkomdagen bij het instituut wordt er ook tweemaal per jaar landelijk onderwijs georganiseerd door SOON. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij de jaarcongressen van Verenso, de beroepsvereniging van specialisten ouderengeneeskunde. Daarnaast organiseert SOON ook de STARTclassen.

Begeleiding van aios

Begeleiding van aios vindt plaats door de (stage)opleider in de praktijksituatie en door de mentor bij het opleidingsinstituut. Hierbij is er een mentor voor de basismodule en een mentor voor de verdiepingsfase. Beoordelingen over de vorderingen worden door de (stage)opleider en mentor samen gedaan.

Blackboard

[Blackboard](#) is een online leeromgeving voor aios. Via deze website kunnen aios beschikken over de onderwijsprogramma's, roosters en mededelingen vanuit de opleiding. Aan het begin van de opleiding krijgen de aios een korte instructie over Blackboard.

Relatie onderwijs en praktijk

Werken en leren zijn in de opleiding onlosmakelijk met elkaar verbonden. In de praktijk betekent dit dat op de onderwijsdagen bouwstenen op het gebied van kennis en vaardigheden aangereikt worden, die vervolgens geoefend en toegepast moeten gaan worden in de praktijk. Dit staat beschreven in de kenmerkende beroepssituaties en de beroepsactiviteiten (zie [landelijk opleidingsplan](#)). Veel van het geleerde zal dus ook in de praktijk getoetst worden.

Om het leren zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de praktijk, zal regelmatig bij een onderwerp voorwerk in de praktijk moeten plaatsvinden. Dit kan bestaan uit het beschrijven van een casus of het inventariseren van procedures, maar ook uit actieve inbreng van actuele vragen en thema's.

Uitleg specifieke onderwijsonderdelen

Ervaringsronde

Een terugkomdag start met een ervaringsronde van 9.00 tot 10.00 uur onder begeleiding van de mentoren. Dit is bedoeld om ervaringen uit te wisselen en daarvan te leren. Vaak zal gestart worden met een korte inventarisatie wie iets wil inbrengen in de ervaringsronde. Iedereen heeft dan de gelegenheid om kort aan het woord te komen, zodat alle groepsleden en mentoren een indruk krijgen van wat de aios op dat moment bezighoudt.

Module-onderwijs

De lessen worden verzorgd door de docenten van de opleiding en door gastdocenten die specifieke deskundigheid op een deel terrein hebben. In het moduleonderwijs wordt een actieve bijdrage van de aios verwacht, zowel bij de voorbereiding, zoals literatuur lezen, informatie uit de opleidingspraktijk halen en voorbereidende praktijkopdrachten maken als bij het voorbereiden en verzorgen van een les onderdeel.

Lijnonderwijs

Naast moduleonderwijs wordt ook lijnonderwijs aangeboden. Het gaat hier om onderwijs over relevante onderwerpen die niet specifiek voor één module gelden, zoals communicatievaardigheden, ethiek en recht, leiderschap en organisatie en ook 'losse' onderwerpen die buiten de modules vallen. Ook voor deze lijndagen is meestal voorbereiding nodig.

Keuzeruimte onderwerp

Om ruimte te geven aan specifieke wensen voor onderwerpen of extra verdieping in een specifiek thema, is er op een aantal momenten in het jaar keuzeruimte ingeroosterd. Dit zijn verplichte onderwijsmomenten, waarop de aios minimaal twee weken van tevoren met elkaar het onderwerp kunnen bepalen. Dit onderwerp kan voorbereid worden door één of enkele aios, indien gewenst met ondersteuning van de docenten.

Supervisie

Door supervisie wordt inzicht gecreëerd in het eigen functioneren. Supervisie is bedoeld om te leren uit ervaringen. Onder begeleiding van een geregistreerd supervisor bespreken aios twaalf keer per jaar in groepjes van drie of vier personen hun ervaringen. Na iedere bijeenkomst maakt de aios een verslag met een terugblik op de bijeenkomst. De aios mag maximaal één supervisiebijeenkomst missen, met uitzondering van de eerste en laatste bijeenkomst die verplicht zijn. Het rooster wordt aan het begin van het jaar bekendgemaakt op Blackboard.

WLO

In de opleiding is aandacht voor wetenschap door middel van verschillende onderdelen in de opleiding. Eén onderdeel is het wetenschappelijk leeronderzoek (WLO) waarbij de aios – in kleine groepjes – ervaren wat er zoal komt kijken bij wetenschappelijk onderzoek door met behulp van een databank te proberen om een onderzoeksvraag te beantwoorden. Geriatrie revalidatie is één van de speerpunten in het Leidse onderzoek waaraan ook in de lijn WLO expliciet aandacht wordt besteed. Naast dit onderzoek wordt er onderwezen in kritisch lezen. Hierin komt zowel het lezen van wetenschappelijke literatuur als het houden van referaten aan bod. Alle aios houden jaarlijks één referaat over een wetenschappelijk artikel. Dit referaat kan worden gehouden voor alle aios van de

opleiding tijdens de middagreferaten en voor een ruimer publiek tijdens de maandelijkse wetenschapsavond.

STARTclass

Een STARTclass is een cursus om aios voor te bereiden op de praktijkopleiding. Deze vinden plaats in het gebouw van Schola Medica in Utrecht. Aios ontvangen na afloop van een STARTclass een deelnamecertificaat en een uitslag. Beide dienen de aios op te nemen in het e-portfolio. De reglementen van de verschillende STARTclasses zijn te vinden op de [website](#) van Schola Medica.

STARTclass Ouderengeneeskunde I

STARTclass I is een verplichte cursus van drie dagen om de aios voor te bereiden op de acute zorg die men tijdens het werk in de praktijk van het verpleeghuis en bij het doen van diensten kan tegenkomen. Deze STARTclass vindt plaats in de tweede maand na de start van de opleiding.

STARTclass Ouderengeneeskunde II

STARTclass II is een cursus van vijf dagen en één avond om aios voor te bereiden op de ziekenhuisstage. Het doel van deze STARTclass is om aios te bekwamen in de adequate opvang en afhandeling van patiënten met acute klachten en andere problematiek die tijdens de ziekenhuisstage wordt gezien. De STARTclass II wordt twee keer per jaar gegeven, in principe in de eerste week van september en in de eerste week van maart. Aios die een vrijstelling hebben voor de ziekenhuisstage, nemen niet deel aan deze STARTclass.

Kennistoets

Tweemaal per jaar vindt een landelijke kennistoets plaats. Deze wordt georganiseerd door SOON en deelname is verplicht. De kennistoets wordt gebaseerd op de handreikingen en richtlijnen van Verenso, of op door de beroepsgroep geaccordeerde richtlijnen. Deze richtlijnen maken deel uit van de [verplichte landelijke kennisbronnen](#). De uitslag van de kennistoets dienen aios op te nemen in het e-portfolio.

VPC

VPC staat voor Vroege Praktijk Contacten. Dit is een onderdeel van het derde jaar van de Lijn Beroepsvorming van de bachelor Geneeskunde. Tijdens de VPC's worden geneeskundestudenten in groepjes van twee tot vier personen ontvangen bij een klinische afdeling, een polikliniek, een verpleeghuis of een huisartspraktijk. De bedoeling is dat de studenten tijdens de VPC's in contact komen met een patiënt bij wie zij een deel van de anamnese kunnen afnemen en een deel van het lichamelijk onderzoek kunnen verrichten. De belangrijkste doelstelling van de VPC's is dat de studenten kunnen proeven aan de praktijk van het 'dokter zijn', zodat zij ondervinden hoe het is om kennis en vaardigheden toe te passen in een echte praktijksituatie en hoe zij daarbij emoties en beperkingen kunnen tegenkomen. Daarnaast is het de bedoeling dat zij zich ontwikkelen in hun rol als medisch expert, communicator en beroepsbeoefenaar.

De rol van aios bij de VPC's is het ontvangen en begeleiden van de studenten. Daarnaast hebben aios de taak om patiënten die het leuk vinden om hieraan mee te werken te selecteren. Ook hebben aios de taak de studenten te beoordelen. Tenslotte kunnen aios ook zichzelf laten beoordelen door de opleider daar waar het gaat om vaardigheden bij het begeleiden van de studenten.

Praktijkopleiding

Algemene schets praktijkopleiding

Bij SOOL vindt de praktijkopleiding in het verpleeghuis in jaar 1 en 3 plaats. Deze opleidingsperiodes zien er als volgt uit:

- Als een aios de opleiding in een combi-verpleeghuis start, dan is de opleidingsperiode in jaar 1 twaalf maanden. In jaar drie eindigt de opleiding met drie tot zes maanden praktijkopleiding in het verpleeghuis.
- Als een aios de opleiding in een categoriaal verpleeghuis start, dan is de opleidingsperiode in jaar 1 negen maanden. In jaar 3 eindigt de opleiding met zes maanden praktijkopleiding in het verpleeghuis.

Daarnaast vinden in de verdiepingsfase de volgende stages plaats:

- Ambulant: zes maanden
- Ziekenhuis: zes maanden (op afdelingen klinische geriatrie, neurologie of ouderengeneeskunde)
- Huisartspraktijk: drie maanden
- GRZ: drie maanden
- Keuzestage: drie maanden (zelf door de aios in te vullen, bijvoorbeeld palliatief, wetenschap, onderwijs, Huntington of jong dementerenden)

De genoemde opleidingsperiodes en stages gelden voor een voltijds aios. Bij een deeltijds aios worden opleidingsperiodes en stages naar rato verlengd. Bij vrijstellingen wordt het individueel opleidingsschema aangepast.

Individueel opleidingsschema (IOS)

Voor aanvang van de opleiding wordt het concept-individueel opleidingsschema (IOS) met de aios besproken door de opleidingscoördinator. Daarbij kan de aios voorkeuren aangeven voor de stages. Bij het opstellen van het definitieve opleidingsschema wordt hiermee zoveel mogelijk rekening gehouden. Het kan echter gebeuren dat een voorkeur van de aios niet haalbaar blijkt. Uiterlijk drie maanden voor aanvang van een opleidingsperiode of stage wordt de definitieve planning gecommuniceerd door planner Bahiya Motia. Deze planning is leidend.

Aanpassingen in het IOS zijn enkel mogelijk als er wijzigingen zijn vanuit de aios (ziekte, onbetaald verlof, zwangerschap, aioto-traject, vrijstelling, verkorting opleiding, aanpassing arbeidsduur) of vanuit het opleidingsinstituut (onderwijskundige reden, definitieve besluiten vrijstellingen, continuïteit voor stageplekken, wijziging stage-aanbod).

Leeractiviteiten in praktijk

Een verplicht onderdeel van de werkweek is het leergesprek. Wekelijks voert een (stage)opleider een leergesprek met een aios. Hierbij komen de leerdoelen van de aios, onderwijsopdrachten (voorbereiding of nabespreking), reflectie op praktijksituaties en feedback op functioneren aan bod. De (stage)opleider zal hierbij op meerdere momenten zijn kennis en inzichten overdragen. Iedere opleidings- en stage-instelling moet beschikken over een leerwerkplan, waarin staat beschreven hoe de opleiding in de instelling is georganiseerd. De aios kan dit leerwerkplan raadplegen om een beeld te krijgen van de mogelijkheden van de opleidings- of stage-instelling. De leerwerkplannen van de opleidingsinstellingen en de landelijke kwaliteitsvoorwaarden voor leeromgevingen zijn te vinden op [Blackboard](#), onder SOOL Algemene informatie, Praktijkopleiding.

Overdracht tussen opleiders

Na elke opleidings- en stageperiode verzorgt de (stage)opleider een overdracht voor de volgende (stage)opleider. In deze overdracht staat beschreven hoe het leerproces bij de stage- of opleidingsinstelling is verlopen. Ook worden hierin relevante bijzonderheden over de aios vermeld (bijvoorbeeld excellente zaken, afwezigheid, ziekte of zwangerschap). De (stage)opleider bespreekt deze overdracht met de aios. De aios zorgt voor opslag hiervan in de map overdrachten van het e-portfolio. Bij het opleidingsinstituut vindt tevens overdracht plaats tussen de mentoren basis- en verdiepingsfase. Ook deze overdracht wordt vastgelegd in het e-portfolio.

Evaluatie van opleiders

Om de kwaliteit van de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde te behouden en te verbeteren worden opleiders en opleidingshuizen geëvalueerd door de aios. Er is hiervoor een procedure met bijpassende formulieren ontwikkeld. Het doel van deze evaluatie is tweeledig: het verbeteren van en reflectie op de opleidingskwaliteiten van de opleider in het kader van levenslang leren, en het oefenen van de aios in het geven van feedback op leidinggevenden of andere mensen waarbij de aios in een afhankelijke positie verkeert. Het gaat hierbij specifiek om de opleidingsperioden psychogeriatric, somatiek en GRZ (op dit moment nog niet de stages). Het is aan opleider en aios om de evaluatiemomenten in te plannen.

Tijdens de opleidingsperiode zijn er twee evaluatiemomenten. Het eerste evaluatiemoment is halverwege de opleidingsperiode. Hierin wordt stilgestaan bij hoe het gaat met het opleidingshuis en de opleider. Deze evaluatie kan plaatsvinden aan de hand van een checklist (deel 1). Het tweede evaluatiemoment vindt plaats aan het eind van de opleidingsperiode, na afronding van de selectieve beoordeling. De aios vult dan een uitgebreidere vragenlijst in (deel 2). Deze ingevulde vragenlijst bespreekt de aios vervolgens met de opleider. Zowel de aios als de opleider maken vervolgens een STARR-verslag en voegen dit toe aan hun e-portfolio. De evaluatieprocedure en -formulieren kunnen aios raadplegen op [Blackboard](#), onder SOOL Algemene informatie, Praktijkopleiding.

Toetsen en beoordelen

De opleiding tot specialist ouderengeneeskunde is gericht op het verwerven van alle competenties die relevant zijn voor de uitoefening van het vak. Die competenties vormen dan ook de basis voor de beoordeling van aios. Het doel van de toetsing en beoordeling is het zichtbaar maken in welke mate een aios de competenties van de specialist ouderengeneeskunde beheerst en het geven van feedback hierop ten behoeve van het leerproces van een aios.

Toetsing

Gedurende de opleiding is het van belang om regelmatig feedback te vragen op het handelen, regelmatig getoetst te worden en te reflecteren op de resultaten hiervan. Het werkveld van het specialisme ouderengeneeskunde wordt beschreven aan de hand van 28 kenmerkende beroepssituaties (KBS). Bij elke KBS horen specifieke competenties en kenmerkende beroepsactiviteiten (BA) die het uitgangspunt zijn voor de toetsing. Om de aios een goed inzicht te blijven geven in zijn functioneren en om de betrouwbaarheid en validiteit van toetsing te waarborgen, wordt er regelmatig getoetst op verschillende manieren en krijgen aios regelmatig feedback op competenties van de (stage)opleiders en de docenten van het opleidingsinstituut. De verschillende toetsvormen staan beschreven in het [landelijk toetsplan](#) en worden vastgelegd in het e-portfolio van de aios. De resultaten van de toetsing laten zien in hoeverre de aios de gestelde leerdoelen heeft behaald. Op basis daarvan worden verbeterpunten en nieuwe ontwikkelpunten geformuleerd en vastgelegd in het individueel opleidingsplan (IOP).

Educatieve beoordeling

Bij een educatieve beoordeling maakt de aios samen met de (stage)opleider of de mentor de balans op van de competentieontwikkeling op dat moment. Ligt de competentieontwikkeling op schema? Welke aandachtspunten zijn er? Heeft de aios de toetsen gedaan? Het referentiekader hierbij zijn de competenties van de specialist ouderengeneeskunde gerelateerd aan de opleidingsfase. De educatieve beoordeling vindt in ieder geval plaats halverwege de ziekenhuisstage en halverwege de ambulante stage. Op verzoek van aios, (stage)opleider of mentor kunnen er meer educatieve beoordelingen worden gedaan. De educatieve beoordeling kan leiden tot extra maatregelen om de opleiding in goede banen te leiden, zoals meer beoordelingsmomenten.

Selectieve beoordeling

Bij een voltijds aios wordt op ten minste zeven momenten tijdens de opleiding een formeel besluit genomen over de voortgang van de competentieontwikkeling van de aios, namelijk:

- aan het einde van het assessment
- aan het einde van jaar 1
- bij het afsluiten van de ziekenhuisstage
- bij het afsluiten van de ambulante stage
- bij het afsluiten van de opleidingsperiode GRZ
- bij het afsluiten van de keuzestage
- ten minste drie maanden voor eind van de opleiding

Daarbij wordt bekeken of de competentieontwikkeling op schema ligt en de aios verder kan met de opleiding (eventueel onder voorwaarden) of dat de aios de opleiding voortijdig moet beëindigen. Bij afsluiting van elke stage- of opleidingsperiode vindt een bekwaamheidsbeoordeling plaats door de (stage)opleider (zie [landelijk toetsplan](#)).

De selectieve beoordeling vindt plaats op basis van meerdere en verschillende toetsresultaten, verkregen op wisselende tijdstippen, in verschillende situaties en door verschillende beoordelaars, en op basis van een beoordeling van de competenties door (stage)opleider en mentor. De

(stage)opleider en mentor brengen aansluitend een voortgangsadvies uit naar het hoofd van de opleiding. Deze neemt vervolgens een voortgangsbeslissing.

De aios verzamelt de toetsresultaten in het e-portfolio. De aios heeft zelf een individueel toets- en beoordelingsplan en een leerplan opgesteld waarin ten minste alle verplichte toetsen zijn ingepland. Deze zijn geaccordeerd door de mentor. Iedere aios is eigenaar van het eigen e-portfolio en bepaalt zelf wie hierin inzage heeft, uiteraard binnen de kaders van de opleiding.

De regels voor de selectieve beoordelingen, voortgangsbeslissingen, verlenging van de opleiding en extra begeleidingstrajecten staan beschreven in het landelijk opleidingsplan en kaderbesluit. Informatie over normering is te vinden in landelijk toetsboek. Deze documenten zijn te vinden op de [website](#) van SOON.

Extra begeleidingstraject (EBT)

Een extra begeleidingstraject (EBT) wordt voorafgegaan door een selectieve beoordeling met als uitkomst het oordeel 'twijfelachtig'. Een EBT is een aangepast individueel opleidingstraject gericht op verbetering van de competenties die als twijfelachtig of onvoldoende beoordeeld zijn. Tijdens dit traject is er een specifiek individueel begeleidings- en toetsingsplan dat wordt opgesteld door de aios, mentor en (stage)opleider. Dit plan vermeldt de doelen van en de voorwaarden waaronder het EBT plaatsvindt en de termijn waarbinnen en de wijze waarop ontwikkeling van de aios zal worden beoordeeld. Voor de schriftelijke vastlegging van het EBT wordt een vast format gebruikt: het EBT-formulier. Een EBT wordt afgesloten met een selectieve beoordeling, specifiek gericht op de competenties waaraan tijdens het EBT gewerkt is. Een EBT duurt in het algemeen drie maanden. Het uitgangspunt is een maximum van twee EBT's gedurende de opleiding. Meer informatie is te vinden in het [toetsplan en toetsboek](#).